

Poština plačana v gotovini.

KRES
FANTOVSKI LIST

1932

4

KRES

FANTOVSKI LIST

Uprava »Kresa« je v Ljubljani, Ljudski dom. / Na ta naslov naj se naroča in plačuje list ter pošiljajo rokopisi in sploh vsa druga sporočila. / Letna naročnina: za posamezne naročnike 20 Din; za skupne naročnike po odsekih 18 Din. / Račun poštno hranilnice: Ljubljana 15.521. // Telefon: Ljubljana štev. 34-98.

ZADRUŽNI KLETI V LJUBLJANI Kongresni trg št. 2

se točijo vina Osrednje vinarske zadruge v Ljubljani. Tu dobite najboljšo in najcenejšo postrežbo.

Krešimir Ognjev:

Človek gre na Golgoto . . .

Včeraj sem bil v majhni zakajeni koči. V enem kotu miza in stol, na steni nekaj očrnelih podob, v drugem kotu nizka umazana postelja s prepelelo slamo.

Na postelji je ležala starka: kost in koža. Obraz razoran od trpljenja in bolesti, spačen od bolečin, a pokojno vesel. Kakor dete je ležala brez moči; vsa onemogla je težko sopla in strmela v strop. Peklo jo je po vsem životu; z rokami se je grabila za izpite prsi: dušil jo je kašelj. Prste ji je ovijal rožni venec.

Koso bi ji dal v roke, pa bi imel smrt pred seboj. Le oči so sijale jasno in žareče; le v suhih votlinah, tam notri globoko nekje je odsevala življenjska sila in junaška moč.

Telo je strto, a duša je močna, da še vzdihla ni bilo čuti iz razpaljenih ust.

Čudil sem se, kakor se pač začudi vsak mlad — moderen — človek takemu junaštvu, nazadnje pa zmaje z glavo, si obriše čelo, se obrne z lahnim priklonom pa gre in misli na vse drugo, na starko trpečo, v nebo gledajočo pa pozabi, saj ni vredna spomina.

Danes sem stopil na široko ulico.

Z nemirnimi koraki, z nemirnimi sanjajočimi očmi beže ljudje po njej, begajo, ko da lovijo čas, ko da iščejo toplega sonca.

In sem pogledal v te nemirne oči.

Prav nič, prav nič sonca ni v njih, ne miru in ne sreče na obrazu!

Pa so bogati ti ljudje, bogati, pa begajo, begajo, begajo —

Ljudje božji, kam sanjate, kam bežite?

Naprej, naprej! Vse smo že užili, samo miru še ne!

Božjega Sonca iščite! V njem je mir! »Nemirno je srce, dokler ne počiva v Njem.«

Človek pa beži naprej, naprej in dolbe v strast in greh, bije v lice božji pravici, pleše in vriska po truplih ubogih in se s težko roko udarja po prsih: jaz sem bogat!

Ah, drugod, drugod so prave poti! — — —

Na vsej dolgi poti sem našel le dvoje mirnih oči.

Ob oglu hiše sedi star slepec s harmoniko. Sive molčeče oči sevajo tja čez ulico, preko streh v daljo in prodirajo, gredo

skozi obleko našo in vidijo in vedo vse — za bogastvo in goloto našo vedo ...

Edine oči, ki sevajo mirno, vdano in zvesto, edine v katerih ni iskanja in nervoznosti. Pa saj tudi v teh ni sonca! Slepe so.

Čudo božje! Brez sonca — vidijo!

Iz hiše čujem glasove: zdaj jok, zdaj kletev. In tam na drugi strani igra godba mehko, nedosanjano pesem; vmes pretresljivi, obupni akordi. In vrste se, pa rahlo in mehko, kot je godba rahla, in sanjavo, kot je pesem sanjava in melanholična. Vmes pa žareči, tam zopet obupni pogledi: vse po taktu akordov, vse po taktu strasti ...

Vsi: mladi in bogati begajo nemirni in mrki naprej, naprej; oči jim mro v brezskrajnost.

Slepčeve oči vidijo brez sonca skozi steno in obleko, skoz meglo in temo v daljno svetlo pokrajino ...

Ali pa nikamor ne vidimo, še svojih poti ne! Uboga hropeča starka vidi skozi očrneli strop v nebo ...

Mi pa begamo, sanjamo in iščemo sonca in za cilji tipamo.

Človek-Bog je šel na Golgoto, da bi trpel, umrl in vstal poveličan!

Mi se pa lovimo po ovinkih, stezah in klancih in ko na naša pleča bije gorjé, narodo božjo kolnemo in sebe, bedaki! Ne vemo, da mora človek preko Golgote, v ono svetlo deželo, ki jo vidijo slepe oči in starka, ki ni vredna spomina ...

Ne vemo, ker so slepa — srca!

Fr. Strah:

Šah

V zadnjem času se toliko piše in govori o šahu, da je potrebno spregovoriti o tej plemeniti igri tudi fantom v njihovem listu. Bilo bi koristno, našim fantom popisati zgodovino in razvoj te igre. Sploh naj bi »Kres« med svojo vsebino postavil tudi rubriko o šahu. Prepričan sem, da bi ta rubrika marsikaterega bravca zanimala. Šah je igra, ki človeku dviga duha, mu bistri um, ga dviga k plemenitosti. Vse te lastnosti in čednosti pa so med temeljnimi cilji naše fantovske organizacije.

Šah je igra svetovnega slovesa. Vsako leto se vrše med boljšimi igralci sveta zanimive tekme (turnirji), katerim vselej z zanimanjem in napetostjo sledi ves šahovski svet. Lani v jeseni je bila taka tekma med svetovnimi šahovskimi mojstri na našem Bledu. Veliki svetovni listi so ob tej priliki poslali na Bled svoje posebne dopisnike, ki so sproti obveščali svoj list o razvoju tekme. To pomeni, da se za šahovsko igro ljudje v svetu res zanimajo.

Zakaj bi torej po vsem tem šahovske igre ne vpeljali tudi med slovenske fante, v našo vas. Saj je šah igra, ki se lahko igra na vsakem prostoru, v vsaki hiši. Ima pa šah pred drugimi igrami, ki so po deželi zlasti v zimskem času zelo razširjene, to prednost, da to ni navadna domača igra, ki jo lahko igraš bolj za zabavo ali kratek čas, marveč moraš pri njej razviti svojega duha v največji meri. In da je to velikega vzgojnega pomena in tedaj popolnoma v skladu s splošnimi našimi cilji, je jasno.

Zadnje tedne se je vršila zanimiva šahovska tekma med odseki ljubljanskega fantovskega okrožja. Tekme so se udeležili odseki Sv. Peter, Sv. Jakob, Vič, Ježica in Trnovo. Vsak odsek je poslal k tekmi svojo vrsto šahistov, ki so prej že doma med seboj odigrali tekmo ter si tako pripravili vrstni red. Najboljši igralec odseka je bil voditelj vrste in zastopnik odseka. Vsaka vrsta je štela štiri igralce. Vsak najboljši igralec odseka je igral po dve igri z najboljšimi igralci drugih odsekov. Drugi igralec je igral z drugim igralcem druge vrste, tretji s tretjim i.t.d. Če ima odsek več igralcev, lahko pošlje k tekmi več vrst. Pri omenjeni tekmi je trnovski odsek postavil dve vrsti.

Tekma se je vršila pet nedelj zaporedoma; navadno dopoldne, enkrat popoldne. Vsako nedeljo so se fantje zbrali drugod k šahovnicam. Dvakrat v Trnovem, enkrat pri sv. Petru, enkrat na Viču, enkrat na Ježici. Tekme se je udeleževalo 6 vrst iz petih odsekov, skupaj 24 šahistov. Vsaka vrsta je igrala po 8 iger, vsak igralec s svojimi nasprotniki po 2 igri. Vsako nedeljo je bilo tedaj odigranih 24 iger, v celem turnirju skupaj 120 partij.

Igri je prisostvovalo veliko število gledalcev, ki se v šahovskem svetu imenujejo »kibici«. S tem, da se je tekma vršila vsako nedeljo drugod, so se seveda stiki med odseki pa tudi med člani posameznih odsekov močno poživili. S tem se poglablja skupnost fantovstva. Med fanti vseh odsekov, ki so sodelovali v tej zanimivi tekmi, pa tudi med drugimi odseki in njihovimi člani drugod po deželi, se je zanimanje za šah močno dvignilo.

Pri tej tekmi je bilo dosegljivih največ do 40 točk. Zmagovalec je bil odsek Sv. Jakob v Ljubljani, ki si je s svojo vrsto priboril 27 in pol točke. Trnovčani so stopili na drugo mesto s 25 točkami, tretji je Vič s 23 točkami, četrti sv. Peter z 19 in pol točkami, peti Ježica s 16 in pol točke. Šentjakobčani so s tem dobili v prehodno last lep pokal, ki ga je bilo okrožje pripravilo za to tekmo. Odsek, ki zmaga dvakrat zaporedoma

ali trikrat menjaje, si pokal obdrži v trajno last. Drugim udeležencem je okrožje, oziroma vodstvo turnirja pripravilo lepe diplome.

Turnir je lepo organiziral in vodil brat Jonke, predsednik ljubljanskega fantovskega okrožja. Prireditelj je uspela in se bo seveda prihodnjo zimo ponovila. Upajmo, da bo ta plemenita igra ogrela tudi podeželske odseke. Prihodnjo zimo bi morda tudi ostala okrožja fantovskih odsekov pripravila podobno šahovsko tekmo, ki bi s te strani nudila zanimiv vpogled v članske vrste posameznih odsekov,

Po stezah davnine

11. Kralj kondorjev.

Harold se je obupno boril, pa vse zastonj. Bil je zamotan v odejo, zato mu noge niso nič zalegle, pa tudi njegov nasprotnik je bil velik in težak za dva Harolda. S koščenimi prsti ga je davil, dokler skoraj zadušil ni omagal. Tedaj ga je Indijanec prevahal na trebuh, mu roke pognil na hrbet ter mu jih v zapestju zvezal.

Harold se ni več branil. Čemu naj bi tudi tratil sile. Moral je varčevati z močmi za morebiten beg. Silno pa se je čudil, da jih je mogla Dolarova družba tako hitro doiti.

Tedaj pa so ga pograbile krepke roke, da je planil pokonci. Hiša je bila videti polna ljudi. Vsi so bili Indijanci, razen enega, ki je bil visok človek, kot kreda belega obraza, pa svetlih, ogleno črnih oči. Redke brke so se na bledem obličju črno odražale. Dolaro možak gotovo ni bil.

Rolo je bil tudi jetnik in Kespi. Manakana ni bilo nikjer, kaj pa, če se je vsaj njemu posrečilo uiti? Rad bi s tovariši govoril, pa že ga je nekdo porinil skozi vrata ter mu z rezkim glasom pokazal proti jugu. Harold ni razumel niti besedice, vendar pa mu je bilo jasno, da morajo odriniti. Tedaj je spet začul klic in zagledal dva Indijanca, ki sta gnala Manakana in osla. Haroldu je ves up splaval po vodi, saj so bili smaragdji v tovorih na oslih. Možak z črnimi brki je spet zavpil rezko povelje in vsa družba je z jetniki v svoji sredi odkorakala proti jugu.

Harold se je čudil. Torej se ne vračajo proti globeli. Pa njihovi strazarji tudi niso dolinski Indijanci, ampak Ajmara, ki prebivajo po planotah. Pot je šla navzdol in ob sončnem vzhodu so dospeli v pusto vasico s slamnatimi strehami in golimi stenami iz steptanega blata. Drevesa ali grmiča nisi videl prav nobenega, pa tudi nasadi v ograjah so bili zanikrni in uborni. Nekaj mršavih koz in oslov se je paslo po rjavi trati.

Sredi vasi je stala malo večja hiša. Semkaj so gnali jetnike in bledoličnež jim je surovo velel, naj vstopijo.

Rolo se spotakne. Saj res ni lahko hoditi po stopnicah, ako imaš roke na hrbtu trdo zvezane. Bledičnež ga s plosko roko useka po obrazu. Kot blisk priskoči Harold in z glavo butne v suroveža, ker si z rokama ne more pomagati. Dolgin prileti na trda ilovnata tla kot je dolg in širok.

»Hvala ti, Harold!« vikne Rolo. Pa že ga pograbi Indijanec za vrat, drugi pa Harolda. Dolgin se počasi pobere s tal. Krvavo mu gorijo oči, z obraza pa mu sije vražja zloba. Z desnico pograbi dolg nož, viseč v

nožnici ob pasu. Tedaj brne Harold nazaj in Indijanec, ki ga je držal, se zvali po tleh, stokaje od bolečin.

»Prereži mi vezi, bojazljivec, pa te pretepem«, kriči na ves glas. Bledica je bil čisto drugih misli.

»Na kosce te razrežem za tvojo drznost«, mu sikne po špansko.

Tedaj pa mučno tišino prekine zadovoljno hahljanje. Na drugi strani sobe se nekdo v postelji usede. Bil je velik, suh starec usnjate kože in močnih, belih brk, košatih obrvi, velikega kljunastega nosu, kite in mišice na vratu pa so mu bile močne kot vrvi.

»Ta fant pa zna!« reče smeje. »Olivido, nož spravi!« Ko se možak še obotavlja, pa zarjove nad njim, da Olivido kar skupaj zleze: »Nož stran, ti pravim! Kaj pa misliš, če sem star in bolan! Dokler bom dihal, bom kralj kondorjev!«

Kralj kondorjev! Harold se ne more načuditi.

»Kaj? Ti si kralj kondorjev?« hlastno po špansko vpraša.

Starcu pa se razleze po licu zloben smehlaj: »Ali mu nisem morda podoben?«

»Seveda si«, reče Harold prostodušno, »vendar pa sem hotel za gotovo vedeti.«

»Zakaj? Ali morda zato, ker si šteješ v čast, da so te moji ljudje ujeli?«

»Lepa hvala za tako čast!« ga zavrne Harold brez ovinkov. »Vendar je pa to še vedno dosti boljše, kakor pasti Karbahalu v roke.«

Strašno se starcu posvetijo oči. »Karbahal? Kaj imaš opraviti s tem psom?«

»Zasleduje nas po vsej poti okoli Alta in ko so nas v stari pristavi napadli, smo mislili, da so nas njegovi ljudje ujeli.«

»Tako je torej ta stvar. Povej mi, zakaj vas preganja!«

»Saj bi. Toda zgodba je samo za tvoja ušesa.«

Stari kralj se je čudil. Pa se je lahko, saj že dolgo ni nihče govoril z njim tako naravnost.

»Dobro, sinko moj. Olivido, prereži vsem jetnikom vezi, potem pa glej, da ti in tvoji ljudje izginete!«

Bledico so kar barve spreletavale in kaj malo je manjkalo, pa bi se uprl. Toda glavar ga ni spustil izpred oči, trdih ko jeklo. Z nekakšno tajno silo so obvladovale roparja, da je slušal, čeprav še tako nerad. Ko so se odstranili, je glavar vsem trem jetnikom velel, naj se usedejo.

»Zdaj pa hočem izvedeti vašo zgodbo. Fant, govori!«

Ko je Harold končal, so vsi molčali. Tudi roparski glavar je bil tiho. Nato si je v kozarec natočil zdravil in jih srkal. Potem je vprašal Kespija: »Glavar, kako pa to, da si tujcem izkazal tako veliko zaupanje?«

»Fant ne povedal vsega. On in Rolo meni rešil življenje!« Tako torej Kespji zgodbo izpopolni in tudi to pove, kako sta ugnala Karbahala in ga hočeta zdaj še enkrat.

To sta pa izvrstno opravila«, pohvali kralj kondorjev. »Karbahal je pes, in če bi mi kdo ponudil tudi vso Veliko Ribbo, bi rajši njega ponižal, ko zaklade sprejel! Toda ob slabem času prihajate, prijatelji. Z menoj je pri koncu.« Kralj utihne, tedaj pa se vrata na stežaj odpro, v sobo stopi Olivido in osorno reče: »Zunaj ljudje čakajo, kdaj bomo razdelili pleni.«

Kralju je bil glas mehak, oči pa so mu bleščale kakor jeklo. »Tebe pa skrbi, da ti delež ne bi odšel, kajne?«

Olivido stopi bliže in robato reče: »Dosti dolgo si me vlekel za nos! Vsi smo že siti tvojega nasilja! Tudi zmožen nisi več za glavarja, da veš!«

Kralj stegne roko naglo ko blisk, pograbi kozarec ter ga s tekočino vred zabrusi Olividu v obraz.

»Zgrabite ga!« zavpije kralj, pa še treba ni bilo. Ko se je namreč bahač opotekel, sta Harold in Rolo že planila nadenj. Rolo mu je spodnesel noge, Harold pa se je vrgel nanj. Še preden je Olivido prišel do sape, preden se je zavedel, kaj se pravzaprav godi, že je bil zvezan, imel v ustih cmok in bil brez moči kakor mumija.

»Če res nisem več zmožen glavar, imam pa vsaj zmožne poročnike«, se kralj zadovoljno nasmehne. »Glavar, bodi tako dober in pojdi poklicat Čula; rad bi z njim govoril.«

»Dobro«, reče Kespi in odide iz sobe. Takoj pa se vrne in z njim krepak možak, ki ga je polt razodevala, da je napol Indijanec, napol španec. Bil je trden kot dren, iz črnih oči pa mu je sijala neka možata poštenost, prav nasprotno kakor iz Olividovega izdajalskega obličja. Kralj pokaže na Olivida.

»Ta človek je bil predrzen in nesramen. Nič več ni moj poročnik. Njegovo mesto prevzameš ti, senjor Čula, pa tudi za svojega naslednika te imenujem.«

Čulovo trdo lice ni pokazalo prav nič presenečenja. Rekel je samo: »Grasijas, senjor (hvala, gospod)!«

Kralj pa znova spregovori: »Čula, poznaš Karbahala?«

Čuha pljune in pravi: »Kaj ne bi poznal tega psa!«

»Prav«, zadovoljno reče kralj. »Tele ljudi, ki ste jih ujeli, Karbahal zasleduje. Upam, da ga bodo prav oni uničili. Zato želim, da jih osvo-bodiš, naj nadaljujejo svojo pot z osli in tovari vred.«

»Zgodilo se bo, senjor. Imaš še kaj naročiti?«

»Samo še te-le more bi se rad znebil«, pokaže na Olivida. »Spravi ga na varno v skalno duplo, dokler mirno ne pretehtam njegove usode.«

Čula zgrabi Bledico za roko ter ga potegne iz sobe, kakor da je vreča premoga. Slišali so še, kako se je strkljal prav po istih stopnicah, kjer je bil udaril Rola, ko se je spotaknil, potem je pa vse utihnilo.

Rahel smehljaj prešine kraljevo obličje, ko pripomni: »Še sem kralj kondorjev! In tudi to je gotovo, da Olivido nikoli ne bo. Zdaj, prijatelji moji, vas povabim na obed, nato vam pa moji ljudje pokažejo pot.« Kralj ploskne z mogočnima rokama, v ozadju sobe se odpro vrata in prikaže se stara Indijanka.

»Korina, obed za štiri može!«

Starka prikima in izgine. Kmalu pa prinese na podstavku pogačic s presnim maslom, kavo z izvrstnim mlekom in lepo pripravljena posajena jajca. Stari ropar je bil kar najboljši gostitelj; fantoma pa teka tudi ni manjkalo. Kespi je jedel zelo malo kakor vedno, in spet so lahko občudovali njegovo kraljevsko izbrano vedenje.

Med obedom je kralj kondorjev govoril o Londonu in Nju Jorku, obe mesti je očitvidno dobro poznal. Bilo jim je kakor da jih gosti kak španski don (gospod), ne pa glavar najzloglasnejše roparske bande v Andah. Po obedu je potrkal Čula in vstopil.

»Senjor, za tvoje goste je vse pripravljeno. Osle smo nakrmili in tudi gonjač se je okrepečal. Prav bo, če takoj odpotujejo, ker bo še pred nočjo vihar.«

Harold vstane: »Senjor, veliko hvalo smo ti dolžni. Ali ti moremo s kako uslugo ustreči?«

Stari glavar se žalostno nasmehne. »Prosil bi vas, da mi sporočite, ako srečno pridete do cilja. Toda preden pride vest do mene, bom že pri svojih očetih. Z Bogom, otroka moja! Voščim vam vsem srečen pot in se zanašam na vas, da boste s Karbahalom obračunali, kakor zasluži.« Segel je vsem v roke, potem so s Čulo odšli.

Manakan jih je z osloma čakal, roparja pa ni bilo nobenega nikjer. Takoj so odrinili po razsežni planoti proti zapadu.

»Čula je govoril o viharju. Pa ni nič podobnega videti«, omeni Rolo. »Kespi, kaj pa ti praviš?«

»Vihar, on prit gotovo«, odvrne Kespi mirno. »Mi poiskat zavetje, toda pot še dolga.«

Hotili so brez prestanka kar naprej. Še dobro, da ranjeni osel ni več šepal.

Morali so ves čas nekoliko navkreber, pa vendar so visoke Kordijere kakor rasle pred njimi; videti so bile vedno višje. Iz najbližjega vrha je vstajal proti nebu rahel stebriček dima, imel je torej ognjeniško žrelo. Ob eni popoldne so se ustavili in jedli, a Kespi jim je dovolil samo pol ure oddiha, nato so tolkli dalje.

Ob petih so bili prav ob vnožju puhajoče gore. Od juga je potegnila krepka sapa in postalo je mrzlo. Kespi ni rekel ničesar, vendar pa sta fanta videla, da je v skrbeh.

Pozpeli so se na neki greben in se naenkrat znašli na stari inkovski cesti, vsekani v pobočje ognjenika. Pod seboj so zagledali široko dolino, morda še tri tisoč metrov globoko, prav na dnu, kakih pet kilometrov pred njimi, pa je stala podrtá stavba.

»Tamle mi prenočit«, pokaže Kespi. »Toda treba zelo hitet!«

»Od kod tako bučanje«, ostrmi Rolo. »Oho, kaj je pa to?«

Od juga zadoni nekakšno oddaljeno bobnenje, sonce pa zagrne velik oblačen zastor. Bela megla pribuči preko planote. V naslednjem hipu jih že zgrabi tako besen snežni vihar, da se komaj obdrže na nogah in da ne vidijo drugega ko meglo divje plesočih, ledenih snežink.

»Tormente (vihar)!« vzklikne Kespi in si naglo potegne kapuco na glavo.

13. Borba za življenje in smrt.

Nastopil je pravcati orkan. »To je pa res tormente (muka)«, zdihne Rolo. »Prav tako mi je, kakor bi me živega devali iz kože.«

»Pončo čez obraz!« veli Kespi. »Dihat ne, ako usta ne zakrita.«

Rolo stori po njegovem nasvetu. »Harold, zdi se mi, da do stare podrtije v dolini nikoli ne pridemo.«

»E, kaj bi ne!« orščuje Harold, držeč se v dve gubi, da bi zmagal silo vetra.

Sneg se je še bolj zgoščal, tako da je bil končno zrak podoben megli iz drobcenih ledenih snežink, tako mrzlih, da so pekle kakor razbeljeno železo. Mraz je venomer naraščal, veter pa divjal z neverjetno silo.

Najhujše je bilo, da niso nikjer našli nobenega zatišja. Steza je namreč tekla po južnem pobočju ognjenika, vihar je pa prihajal tudi od

juga. Bil je leden kakor da ga je poslal južni tečaj. Potnikom ni kazalo drugega, ko stopati dalje, čeprav so še navzdol sopihali kakor da se spenjajo po hudi strmini. Snežinke so bile tako drobne, da so silile v oči, ušesa in nos, in goste tako, da so potniki komaj videli drugega.

Harold se je z vsemi silami poganjal dalje, a začelo ga je skrbeti. Samo dve miljji je bilo do zavetišča, pa se je zdelo, kakor da jih je dvajset. Tedaj se je pa v nekaj zeletel. Bil je eden izmed oslov. Res se osel ne ustraši naporov, več prenese nego konj in mula, a Suki je očitno spoznal, da je takle metež vendarle malo preveč, zato se je obrnil, pokazal orkanu svojo zadnjo plat, glavo pa sklonil med noge. Manakan ga je skušal spet zasukati.

Pomagal mu je tudi Harold in še Rolo, pa vsem tem se je komaj posrečilo, da so ga pognali dalje.

Tedaj pa pride mahoma še hujši sunek in iz belega slepečega meteža zadoni pritajen krik.

»Joj, Manakan!« zavpije Rolo prijatelju na uho. »Pometlo ga je s steze preko roba!«

»Pazi na osla!« odgovori Harold. »Poiščem ga.«

Pobočje pod staro stezo je bilo strmo, zato se je Harold spustil s steze kar najopreznije, saj ni videl niti koraka naprej in bi lahko zdrknil v prepad. Orkan ga je z besnimi sunki skušal odtrgati od strmine, in prepričan je bil, da bi ga potem kakor peresce pihnil v globine. Pa naj velja, kar hoče: Manakana mora rešiti! Kake tri metre globoko se je pritipal na neko polico, kjer se mu je zazdelo, da vidi na tleh nekaj temnega. Bil je grbec.

Zastokal je, ko se je Harold sklonil nad njim in ga poskusil dvigniti. Potem je zavpil Rolu, naj mu vrže vrv. Ta ga je slišal in jo brž poiskal v tovoru. Toda veter jo je potegnil s seboj in Rolo je moral navezati kamen, šele potem je spustil en konec tovarišu. Harold jo je privezal Manakanu okoli pasu, Rolo je potegnil, Harold pa porinil, in kmalu je bil grbec spet na stezi. Bil je pri zavesti in očitno nič polomljen, vendar pa ga je padec zdelal, da ni mogel hoditi.

»Jaz končal«, je rekel fantoma. »Vi naprej! Mene pustit! Jaz zmrznil kmalu.«

»Kaj pa vendar blebetaš!« ga zavrne Rolo. »Suki bo nesel oba tovara, tebe bova pa privezala na drugega osla.«

»Čemu? Jaz zmrznil!« žene Manakan svojo. »Ako čakati, vi zmrznil tudi.«

Harold je videl, da ima možak prav, vendar tega ni hotel povedati. S premrlimi prsti je začel prekladati tovore in Rolo mu je pomagal. Končno sta vendarle tudi Manakana spravila na osla in pognali so dalje. Kespri je hodil spredaj, fanta pa sta za njim vodila vsak enega osla.

Orkan je besnel kar naprej. Sneg je delal globoke zamete in jim je kmalu segal do kolen in čez in fanta sta morala napeti vse sile, da sta osla spravila preko njih. Harold bi dal ne vem kaj, ako bi se mogli vsaj za hip oddahniti v zatišju, kjer jih ne bi zbadali in žgali strašni sunki orkana in bi v pljuča prihajal zrak, ne pa led.

Želja se mu je spolnila. Naenkrat se jim na vetrni strani pokaže temna gmota, in kakor po nagonu se brž skrijejo v zatišje, kjer so jih na desni strani pota ščitile temne, strme skale.

Rolo se nasloni na steno in se globoko oddahne. Nad glavo pa jim tuli vihar. »Kespri, ali se ne bi mogli tukaj utaboriti?«

»Tukaj nemogoče«, resno odvrne glavar. »Nič lesa, nič ognja. Sneg vedno debelejši. Mi zmrznit. Zjutraj vsi mrtvi.«

»Prijazne reči pripoveduješ. Ali naj morda gremo dalje?«

»Mi dalje«, odvrne Kespi mirno. »Zdaj ne več daleč. Morda samo eno miljo.«

»Prav ima«, reče Harold.

Mraz je strupen; če bi tudi preživeli noč mi, Manakan je ne bi. Moramo ga spraviti pod streho!«

Zatišje ni bilo dolgo. Morda so stopali po njem kakih trideset metrov, potem so bili spet na prostem, izpostavljeni strašnemu snežnemu viharju. Nad sto milj daleč je priplesal s snežnikov in butal v popotnike s tolikšno silo, da so bili vsi omamljeni. Osla sta se spet hotela obrniti. Z največjo težavo so ju vlekli naprej.

Harold je vodil Sukija, za njim je stopal Kespi. Sneg je oslu segal do vampa, zato je moral Harold hoditi spredaj in sneg teptati, da je težko otovorjena živalca mogla po gazi. Tedaj se je steza obrnila strmo navzdol in Harold je začel upati, da bodo kmalu v dolini.

Naenkrat začuti, da nekam drsi, in pred njim zazija prepad. Z vso silo, ki jo človeku daje le obup, se požene nazaj, pa sneg se mu udre. Če ne bi krčevito stiskal Sukijevega povodca, bi zdrknil s snegom v prepad. Toda vrla živalca se je z nogami uprla ob stezo in Harolda obdržala, dokler ni spet srečno splezal na varno.

»Nazaj!« veli zdaj. »Na vse zadnje bomo morali le pod pečinami prenočiti!«

Po Boliviji in sosednih državah žive še potomci naroda Ajmarà, ki je živel tu še pred prihodom Inkov. V roki drži malika davnih Ajmarcev, ki mu je začuda podoben.

Celo uro se je družba z osloma zadržala pod pečinami. V najmirnejšem zatišju so sneg odmetali ter ga kakor zid nagomilili okoli sebe. Veter jim ni mogel do živega, nad njihovimi glavami pa je z nezmanjšano silo besnel dalje in mraz je bil grozen. Harold se je zavil v odeje, pa je bil navzlic temu ves premrl. Zdaj pa zdaj je skočil pokonci in topotal po goli skali, da bi si razgibal kri v žilah.

Manakan ni mogel niti toliko ganiti, zato je bilo jasno, da bo počasi zmrznil. Res sta mu Rolo in Harold odstopila vsak eno odejo, a zoper strašni mraz niso odeje nič zalegle. Rolo je imel grbca rad, zato je bil ves nesrečen, ker ga ni mogel rešiti.

»Ali mu res ne moremo prav nič pomagati? Da bi vsaj kaka luknja bila v pečinah, kamor bi spravili tega reveža! Kespi, ali ima ta gora kakšno votlino?«

»Jaz ne vedet. Morebiti, a kdo jo v tej temi in viharju poiskat?«

»Poskusiti pa vendar hočem! Harold, greš z menoj?«

»Pojdiva!«

Potegnila sta si pončo čez glavo in spet prodirala skozi žvižgajoči orkan. Nič več ni bilo temno ko prej, kajti mesec je vzšel, in čeprav ga skozi snežni metež ni bilo videti, je pa vendarle noč postala svetlejša. Na stezo je veter nanesel snega na debelo, drobnega in rahlega ko prah, nad potjo in pod njo pa so bile skale skoraj gole. Veter je odpihnil sneg s strmega pobočja.

Oprezno sta lezla navzdol in prišla spet do mesta, kjer je pota zmanjkalo. Zdaj je bilo toliko svetlo, da sta lahko videla, zakaj niso mogli naprej: nad potjo so se bile utrgale skale, pa je plaz odtrgal kakih dvanajst metrov steze.

»Hvala Bogu, da nisi padel v prepad!« pravi Rolo, gledaje v globino. »Tudi ko se vihar poléže, preko tega zeva ne bomo mogli dalje.«

Harold pa je pozorno ogledoval pobočje in hlastno rekel: »Glej, Rolo, ali ni tamle votlina?«

Rolo je imel oči polne snega, pa vendar jih je v presledku med dvema sunkoma orkana toliko oprostil, da je mogel gledati.

»Saj res! Prav gotovo je votlina!«

Fanta sta splezala po pobočju do sive lise. Res sta našla votlino, visoko in samo dober meter široko, ki je pa vendarle segala daleč v živo skalo. A mraz je bil tudi tu prav strupen in nanašalo je vanjo sneg v divjih vrtincih.

»Bojim se, da ne bo za rabo«, potoži Harold razočaran.

»Bolje bo že, nego na prostem«, ugovarja Rolo. »Če se bomo mogli vsi splaziti skozi odprtino, bomo vhod zamašili s skalami. Samo če bomo osla spravili noter!«

»Poskusimo!« reče Harold in že plane spet ven v vihar.

Ceprav ni bilo daleč, je vendarle preteklo pol ure, preden so Manakana in osla spravili v votlino. Osloma ni kraj prav nič ugajal in morali so ju vleči in porivati. Ko so končno bili vsi v votlini, sta fanta skušala vhod zadelati s skalami, pa ni nič kaj zaleglo.

»Kaj pa, če bi šli nekoliko naprej?« predlaga Rolo.

»Ne moremo. Je pretesno.«

»Samo tole skalo odstranimo, pa bo šlo!« Rolo je na drugem koncu špranje z žepno svetilko pregledoval votlino. »Pridi mi pomagat!«

Skalo sta majala in pulila, pa šele potem, ko je na pomoč priskočil še Kespi, so skalo srečno izdrli kakor kak zamašek iz steklenice. Rolo je stopil po hodniku naprej.

»Tukajle bomo vsaj pred vetrom varni.«

»Saj je skoraj toplo«, začuden ugotovi Harold. »Pa tudi vedno širši postaja prostor, da je že kar cela duplina.«

In zares, prehod se je širil in prišla sta v votlino, kakih sedem metrov široko in najmanj sedemnajst visoko. Zdaj pa tudi ni bilo več mogoče dvomiti: zrak je bil res precej stopinj toplejši.

»Rolo, stoj! Pojdiva takoj po Manakana!«

Prinesla sta ga skozi ožino ter ga položila na odeje, nato pa sta šla še po osla. Pa spet sta imela ž njima težave, ker sta se osla očitno hudo bala. Zato so jih fanta in Kespi kar porinili v duplino, pa še tu sta se ubogi živalci tresli in prhali.

»Res je čudno, kaj jima ni všeč«, je strmel Harold. »Zrak je vendar dober.«

»Je, in še kar gorak!«

Res je bilo gorko. Tako so bili veseli, ker se jim je spet kri živahno pretakala po žilah, da so na vse drugo pozabili, razen na lakoto. Zato so se okrepcali.

»Tudi skodela kave bi se prilegla«, žalostno reče Rolo.

»Kespi, zakaj je tako toplo?« vpraša Harold.

»Gora imet ogenj.«

»Saj res! Pozabil sem, da smo na ognjeniku.«

»Kaj pa, če začne bruhati?« vpraša Rolo.

»Beži, beži! Vulkani bruhnejo na vsakih trideset ali štirideset let enkrat. Zakaj naj bi baš nocoj? Pa če bi imel bruhniti, bi opazili kake svarilne znake.«

»Jaz bi rad malo zadremal, prej moram pa še Manakana pogledati.«

»On boljši«, pove Kespi. In res ga je toplota rešila; možak je mirno spal.

Rolo se je vlegel in takoj zaspal. Kespi se je naslonil na steno in spal sede. Harold se je tudi zleknil, pa ni mogel zaspati. Osla sta še vedno nemirno stopavala. Dobila nista ne krme ne vode. To bi že nekoliko razložilo njun nemir, vendar pa je imel Harold neko slutnjo, da mora biti še kaj hujšega vzrok njunemu nepokoju. Vedel je, da ima žival čute, kakršnih človek nima. Ker je bil zelo izmučen, je končno vendarle zaspal, pa še v spanju je slišal, kako ostra kopitca nabijajo po skalnih tleh.

Tedaj pa nastane trušč in naekrat se zbudi. Joj, kaj je to? Vsa tla se majejo! Harold se usede. Da, skala se trese in od nekod prihaja votlo bobnenje.

»Rolo! Rolo! Zbudi se!«

Rolo plane pokonci in si mane oči.

Tudi Kespi je že na nogah. »Potres! Hitro ven!«

Spet zabobni, to pot še močneje. Osla se odtrgata in planeta proti izhodu. Še preden moreta fanta za njima, nekaj glasno trešči in vzdigne se cel oblak prahu.

»Zdaj konec«, reče Kespi. »Strop udri.«

Harold in Rolo skočita pokonci in stečeta proti izhodu. Toda Rolo se ves bled obrne k tovarišu: »Harold, Kespi je prav povedal: pokopani smo!«

Tudi Harold bulji v skalno gomilo, ki zapira pot do vhoda, a vendar se mu posveti: »Kaj pa, če ima duplina še kak drug izhod?«

Dasi sta bila oba od strahu vsa trda, ju je ta misel znova osrčila. Šla sta h Kespiju, ki je mirno sedel na prejšnjem mestu. Ni kazal posebnega strahu. Harold mu je povedal, kaj nameravata, pa starček je zmajal z glavo:

»Ta votlina ne taka kakor v Kusko. Kamen drugačen. Jaz mislit, drugega izhoda ne najt.«

»Poskusila pa bova.«

»Bog z vama! Jaz ostat pri Manakanu. Ako se mi nič več videt, pozdravljena!«

»Prej pa ne odneham, dokler se ne zgrudim«, godrnja Rolo, ko odhajata.

»Jaz tudi ne«, mu pritrdi Harold, čeprav je imel prav tako malo upanja kakor Kespi. Votlina res ni bila taka kakor pri Veliki Ribi. Tam so bile skale iz apnenca, ki ga voda lahko razje, pa je zato vedno poln razpok in lukenj. Tu pa je bil trd ognjeniški kamen in Harold je bil prepričan, da je tudi njihova duplina nastala ob kakem izbruhu ali pa potresu. Vsako iskanje se mu je zato zdelo brezupno.

Votlina se je spet zožila ter se nagnila strmo navzdol. Tudi toplo je postalo tako zelo, da si je Harold slekel plašč. Svetilka jima je kazala stene iz črnega kamna, ki se je ponekod svetil, kakor da ga je raztopila silna vročina. Stranskih prehodov ni bilo, in Harold je mislil, da stopata naravnost v osrčje ognjenika. Tedaj pa se Rolo mahoma ustavi.

»Ali slišiš?«

Rolo je imel tenko uho, zato je moral Harold zelo napenjati svoj sluh, preden je ujel rahlo žuborenje.

»Tako žubori voda«, se začudi Harold.

»Saj tudi je voda, tekoča voda!« odvrne Rolo in se požene naprej.

(Se bo nadaljevalo.)

Krešimir Ognjev:

Za vse te . . .

Rekli so, da moram spati.

A v meni vse vre in kipi.

Ogenj mi v duši gori.

Vem, tudi v vas živi,

a so bratje,

ki so se nam izgubili v temó,

in je treba,

da jim prižgemo visoke svetle kresove,

da jim svet Ogenj v srce zagori.

Za vse te,

bratje, sklenimo k molitvi roké,

da bodo našli v nebo . . .

SPORT

Za olimpijado v Los Angeles-u je prijavljenih dosedaj 28 držav in sicer: Nemčija 100 udeležencev, Anglija 80, švedska 75, Francija 70, Italija 60, Ogrska 50, Finska 50, Čehoslovaška 30, španska 20, švica, Estlandska in Poljska po 15, Avstrija 10, Irska 5. To so evropske države. Združene države severnoameriške pa pošljejo 300 tekmovalcev, Kanada 80, Japonska 60, Filipini 50, Avstralija 30, Argentinija in Indija po 25, Kitajska in Afganistan po 15, Egipt 10. Pričakujejo še prijave nadaljnjih 17 narodov. Vsekakor bo pa, kakor kaže, udeležba nekoliko manjša kakor na pariški ali amsterdamski olimpijadi.

Predsednik francoske republike g. Paul Doumer pokrovitelj zleta francoske katoliške telovadne zveze in mednarodnih tekem, ki se vrše sredi julija v Nici.

Koliko važnost polaga naša zaveznica Francija na najmočnejšo francosko telovadno organizacijo to je na F. G. S. P. F. (to je kratica za francosko katoliško telovadno in sportno zvezo), je pokazala s tem, da je najvišje častno predsedstvo te prireditve prevzel sam predsednik republike, g. Pavel Doumer. Ob tej priliki se vrše tudi mednarodne tekme, katerih se bodo udeležile države, ki so članice U. I. O. E. P. (t. j. kratica za mednarodno katoliško telovadno zvezo). Predsednik francoske republike je torej pokrovitelj tudi teh mednarodnih tekem, ki s tem mnogo pridobe na svojem sijaju. Na vseh mednarodnih tekmah ki so se vršile v Franciji in velikih francoskih zletih, ki jih je priredila doslej francoska katoliška telovadna in sportna zveza, so bili pokrovitelji teh veličastnih prireditev predsedniki francoske republike. Na prireditvi so bile oficijelno zastopane vedno najvišje vojaške in civilne oblasti ter so šle prirediteljem v vsakem pogledu na roko (gmotno in moralno). O tem smo se imeli priliko tudi mi Jugoslovani osebno prepričati na mednarodnih tekmah v Strassburgu in Parizu, kjer so naši telovadci najsijajneje zastopali bar-

ve naše države. Francija je s tem činom ponovno dokazala, kako visoko ceni delovanje svoje najmočnejše organizacije in pa delovanje mednarodne kat. tel. zveze, ki je i kvalitativno i kvantitativno najmočnejša tovrstna organizacija na svetu.

III. zimska olimpijada v Lake Placidu. Zimska olimpijada je za nami. Zmagala je Amerika z 88 točkami. Na drugem mestu je Norveška s 77 točkami, na tretjem pa Kanada z 49 točkami, 4. švedska 28 t., 5. Finska 25 točk, 6. Avstrija 15, 7. Francija 10 t., 8. Nemčija 8 t., 9. Madžarska 7 t., 10. švica 6 t., 11. Rumunija 3 t. Belgija, Italija, Poljska in Čehoslovaška so dosegle po 1 točko. Posamezniki so dosegli naslednje rezultate: Prvi v umetnem drsanju je bil znani dunajčan Karl Schäfer, v umetnem drsanju dam pa je zmagala tudi v našem listu večkrat omenjena Norvežanka Sonja Henie. V umetnem drsanju dvojic je zmagal francoski zakonski par Brunet. V bobu so zmagali švicarji v času 4:13.9. Veliko zanimanje je vladalo za smuške tekme. Na 18 km je startalo 61 tekmovalcev. Zmagal je šved Sven Utterström v času 1:23.07. V kombiniranem tekmovalstvu (tek na 18 km in skoki) je zmagal Norvežan Gröttumsbraaten, ki je skočil 51 in 50 m. Dobil je 446 točk.

Za prvenstvo v skokih se je borilo 35 skakačev. Zmagal je svetovni rekorder v tej panogi Norvežan Birger Ruud s skoki 65 in 69 m. Točk je dosegel 228.1.

V teku na 50 km je zmagal Finec Farinnen v času 4:28.

Belo olimpijado je zaključil ustanovitelj modernih olimpijskih iger grof Baillet de Latour z lepim nagovorom na zbrane sportnike 17 narodov.

Nogometna tekma med ljubljansko Ilirijo in Primorjem se je zopet vršila v nedeljo dne 21. februarja. Končala je z rezultatom 3:3, a žreb je odločil zmago Iliriji. Igra je bila, kakor po navadi, zopet surova, tako, da je moral sodnik izključiti po enega igralca od Ilirije in Primorja. Pub-

lika, skrajno nedisciplinirana, je na najrazličnejše načine psovala posamezne igralce in sodnika. Najbolj žalostno pri celi stvari je pa to, da so ženske celo prednjačile v psovanju. Proč s takim sportom!

Mednarodne tekme v Nici. Mednarodna katoliška telovadna in sportna zveza priredi v dneh 16. in 17. julija t. l. telovadne, lahkootletske, plavalne in druge sportne tekme v Nici, znanem svetovnem letovišču. Ker se marsikateri čitatelj našega lista zanima, kakšne in v kolikem obsegu se bodo vršile letošnje mednarodne tekme, zato jih bomo navedli:

Tekme se delijo v:

- 1.) Narodne (francoske),
- 2.) Mednarodne (za vse narode).

Vse tekme, ki so dostopne francoskim društvom, niso dostopne inozemcem, temveč morejo inozemci tekmovati samo v nekaterih tekmah. Te so torej mednarodne.

1.) Tekma posameznikov za svetovno prvenstvo v deseterboju (orodje in lahka atletika).

2.) Tekma posameznikov za svetovno prvenstvo v šesterboju (lahka atletika).

3.) Tekma posameznikov za svetovno prvenstvo v plavanju.

Poleg omenjenih tekem se morejo inozemci udeležiti še tekem vrst za francosko prvenstvo vrst, to pa radi tega, ker letos odpade mednarodna tekma vrst, temveč tekmujejo samo posamezniki.

1.) Tekma posameznikov za svetovno prvenstvo v orodju in lahki atletiki obsega tele panoge:

Drog (poljubna vaja).

Bradlja (obvezna vaja).

Konj z ročaji (obvezna vaja).

Krogi (poljubna vaja).

Prosta vaja (poljubna).

Skok čez konja na vzdolž (poljubni skok).

Krogla z obema rokama.

Skok v daljavo z zaletom.

Skok s palico v višino.

Tek na 100 m.

2.) Tekma posameznikov v šesterboju lahke atletike po obsegu: Prosta vaja (obvezna).

Dviganje 25 kg težkega kamna z vsako roko po 5 krat (po predpisu).

Dviganje 40 kg težke ročke (po predpisu).

Krogla (z obema rokama).

Skok v daljavo.

Tek na 100 m.

3.) Plavalne tekme obsegajo proge od 11—400 m, štafetno plavanje in skoke v vodo.

Čsl. Orli so izdelali načrt za tekmovalje za telovadni in sportni znak (t. j. nekaj sposobnostni znak, kakor je vpeljan v nekaterih drugih državah), katerega bodo mogli dobiti njihovi člani, ako bodo dosegli gotove uspehe v najrazličnejših telovadnih in sportnih panogah. Znaki bodo bronasti, srebrni in zlati. Podrobneje o tem bomo še poročali, ko bo predlog končno veljavno sprejet.

Češke Orlice bodo tekmovalce letos samo v plavanju in odbojki, da bodo ti dve panogi telesnih vaj čim bolj razširile v svojih krožkih. Svoj tehnični odbor imajo razdeljen v naslednje odbore: 1. zdravstveni; 2. splošno telesnovzgojni; 3. lahkootletski; 6. za igre in letne sporte; 7. za zimске sporte, turistiko in taborenje. 8. literarni.

Nemška kt. tel. in sportna zveza (D. J. K.) je imela v času od 5.—7. februarja t. l. svoj 11. občini zbor v mestu Altenbergu. Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvideti ogromen razmah te lepe katoliške organizacije. Samo različnih tečajev je imela od zadnjega občnega zbora 47 z 1064 udeleženci.

Stane Šporn, član sportnega kluba **Ilirije**, jugoslovanski rekord v teku na eno uro. Jugoslovanska lahkootletska zveza je verificirala Špornov rekord v teku na 1 uro, ki znaša 16.860.20 m ter ga je imel I. Koren, član sportnega kluba Maratona iz Zagreba. S tem rekordom se je tudi Šporn uvrstil med jugoslovanske rekorderje.

Akademski zimske olimpijade, ki se je vršila meseca februarja v Švici, so se udeležili tudi slovenski akademiki. Kljub hudi konkurenci so dosegli naši smučarji prav lepe uspehe. Le žal, da so bile drsalne tekme, v katerih bi mogel naš mojster Schwab pokazati svoje znanje, odpovedane.

Hokej tudi pri nas. V nedeljo 21. februarja t. l. smo imeli priliko tudi v Ljubljani videti prvo tekmo v hokeju med celovškimi klubom in ljubljansko Ilirijo. Hokej je igra na ledu, ki sliči nogometu, samo, da je igrišče

manjše, istotako gola, žoga pa obstoji iz štirioglate ploščice iz polnega gumiya, katero skušajo igralci spraviti s precej dolgimi in zaokroženimi palicami v gol. Igralci morajo biti seveda prvovrstni drsalcji. Igra je zanimiva baš radi tega, ker se vrši v tako ostrem tempu, da ji moremo jedva slediti. Zmagalo je celovško moštvo v razmerju 12:1. Pa ni čudno. Pri nas smo šele začeli, Celovčani so pa že stari, renomirani igralci.

DOMA IN PO SVETU

Potopljeno mesto

Morja, jezera in reke širom sveta skrivajo često velike zaklade: zlato, srebro, dragulje, umetnine; potopile so se ladje, z njimi vred pa tudi te dragocenosti, ki so bile tedaj na krovu. Še bolj zanimiva pa so potopljena mesta. Na Irskem je jezero Lough Neagh (loh ne), na čigar dnu že dolga stoletja sniva mesto, in ribiči si pripovedujejo, da utegneš ob tihih večerih uzreti njegove okrogle stolpe.

Zadnje čase so Rusi odkrili potopljeno mesto v Črnem morju ob krimski obali. Poslali so tja učenjake, da doženejo, kako veliko je mesto, kdaj je bilo zgrajeno, čigavo je bilo in zakaj je utonilo. S seboj so vzeli kajpada tudi filmarja ali kino snemalca. Menijo pa že sedaj, da so mesto skoraj da zgradili slavni Skiti, ki so že Perzom in Grkom delali hude preglavice.

Prilpavne steklene hiše

Že dolgo časa si nekateri želijo hiš, ki bi imele steklene stene, pa bi zato bile dosti svetle in sončne. Pa kaj, ko bodo na vsako tvojo kretnjo lahko prežali radovedneži na ulici! Zdaj so jo pa inženirji uganili: iznašli so tako steklo, da boš iz hiše skozenj videl vse, kar se godi na cesti, lahko boš gledal na vrt in kamorkoli, od zunaj pa noter ne bodo videli, ker bo steklo svetlobo odbijalo. Vendar pa tudi tvoje oko stvari zunaj hiše ne bo gledalo natančno takih, kakor so, ampak bolj tako, kakor se vidijo skozi temna očala.

Naguči v borbi z usodo

Ubožna japonska mati je svojega fantička pustila v koči in odšla na polje. Ko se je fantek prebudil, je

začel lezti okoli in stikati. Sredi koč na tleh je zagledal kupček rdečih in zlatih draguljev. Kako naj bi dete vedelo, da je v ponvi žareče oglje? Začel se je z njim igrati.

Strašne bolečine je deček pretrpel, ne da bi se jim znal ogniti. Našli so ga z levico v ponvi. Zdelo se je, da mu nikoli več ne bo za rabo. Res, strašna nesreča! Pa vendar: če ne bi bilo te nezgode, ne bi Nagučij nikdar prišel do slave in blagostanja! Zato se vsi nadložni lahko tolažijo, da jih bo morda baš njihova hiba privedla do sreče.

Spočetka Nagučija nihče ni zavidal. Vstajal je zelo zgodaj, hodil ribariti in nalovljeno prodajat, potem pa hitel v šolo. Po šoli so ga pošiljali po opravkih. Hudo trda mu je predla za čast, pa vendar je v šoli tako dobro uspeval, da so ga poslali v šole bližnjega mesta.

Primerilo se je, da je Nagučija videl zdravnik in ga vprašal, zakaj da ima pohabljeno roko. Kmalu mu jo je začel zdraviti; fant je zdravnika pogostoma obiskoval, ta ga je pa vzljubil, tako da mu je celo smel pomagati pri kuhanju zdravil.

Zdravnik je spoznal, kako silno se fant zanima za bakterije (bolezenske glivice), kako zelo delaven je in kako pripraven. Poskrbel je, da so ga poslali na univerzo v Tokio, nato še v Pensilvanijo, v Kopenhagen in nazadnje je dosegel visoko čast: postal je član raziskovalnega oddelka Rockefellerjevega zavoda.

Zaslul je po svojih odkritjih daleč po svetu in ko je svojo staro mamico obiskal je bil slaven in bogat. Pokazal pa je Nagučij, da ga usoda ne more streti, če ima kdo trdno voljo in je delaven.

Sport ga je rešil

Sport se v naši dobi tako vneto goji, da marsikdo v njem zgori: od vne me za sport zanemarijo ljudje najsvetejše dolžnosti do Boga, do družine, do svojega poklica. Nemalo dijakov grdo nazaduje in propada, ker žive v zmoti, da je telo pri človeku glavno. A važna je skrb za telo vsekakor in sport nam lahko zdravje ohrani in utrdi, če ga pametno negujemo. Američanu Méteru je pa sport celo otel življenje.

V gričih države Washington v USA je Meteru z več tovariši taboril. Neka dne je pohajkoval brez orožja okoli tabora, ko je naenkrat za seboj zaslišal nek šum. Brž se obrne in — o groza: dober meter proč se pripravljaja panter na skok. Lepo je gledati mačji skok, še lepše pantrovega, a kaj drugega je, če si ti tam cilj! A Metru ne izgubi prisebnosti. Hitro jame stopati ritenski, panter se plazja za njim. Umika se proti visoki skali in se požene nanjo. Toda spodrsne mu in brž poskoči drugič. A panter je že pri njem in mu prednje šape vrže na rame. Méteru ga sune z vso silo v pleče, tako da se žival prekucne. Nato pa skoči h kupu debelih kamnov, pograbi prvega in ga trešči pantru v odprti gobec. Meteru je namreč izvrstno metal bejsbol (baseball).

Panter kar obstane. Meteru vrže drugič, a to pot zgreši. Tedaj pa se žival pripravi na zadnji skok, Meteru pa na svoj zadnji boj. Za pest debel kamen zavihiti in ga vrže z vso silo v pantra, dva metra daleč. Zadene ga med oči in panter se zgrudi. Pa brž si toliko opomore, da se splazi z bojišča in skriva v grmovju. Meteru pa odhiti v tabor, odkoder se vrne z oboroženimi tovariši, ki s prvimi strelji prikrajšajo pantru muke. Ko si žival ogledajo, spoznajo, da je spretni bejsbolar s prvim kamnom zdrobil pantru zobe, z drugim pa mu hudo poškodoval lobanjo; človeško bi bil razbil. Baje je Meteru vesel, da je dober sportnik.

Reforma koledarja zopet padla v vodo

Dolgo vrsto let se že bavijo učenjaki in delovnjaki z mislijo, kako bi spreprostili koledar. Nekateri želijo, naj ima leto 13 mesecev po 28 dni in 1 dan povrh, drugi hočejo 4 enake dobe po 91 dni in 1 dan povrh; v obeh predlogih dobimo skupno vsoto 365 dni. Posvetovanje je skliceval že Rim, lani pa tudi Zveza narodov. Na zboru v Ženevi so bili zastopani vsi večji narodi sveta in verstva. Pa se le niso zedinili. Kristjanom je šlo pred vsem za dan Velike noči; Judom

in nekaterim protestantom za sedmi dan v tednu, ki bi se mu vrsta pretrgala, ako bi se vrival vsako leto en dan ali celo dva v prestopnem. Ostali bomo torej zaenkrat še pri gregorjanskem koledarju, ki je letos segel lepo starost 350 let, pravoslavni pa pri julijskem, po katerem so 13 dni za nami.

Ovca tovorna žival

Popotnik, ki je dalje časa živel na severnem pobočju Himalaje, opisuje prizore, ki bi bili pri nas nekaj izrednega, tam jih pa pogosto opazi. Karavane se na svojih potih poslužujejo največkrat krepkega in žilavega tibetskega goveda, ki mu pravijo jak. Ker je pa ta tovorna žival precej draga, se poslužujejo za tovore tudi ovac in koza. Naložijo jim vreče z moko, rižem, sladkorjem in tobakom, pa jih privežejo živalim čez prsi in pod repom. Ovce stopajo čvrsto in varno, kakor da jim tovar nič ni; včasih skakljajo ob njih še jagnjeta, ali pa nosačke spotoma plezajo po skalah za posebno priljubljenimi rastlinami in tako svoje tovore umažejo in potlačijo, pa jih vendarle varno prinesejo na cilj.

Jesus gleda na mesto

Pravico, da je najlepše pristanišče sveta v Braziliji, ki je velika za 34 Jugoslavij — ima gotovo brazilska prestolica Rio de Janeiro (Rimu de Žaneju). Nad mestom kipi proti nebu 800 m visoka gora Corcovado. Na tem vrhu so lani postavili spomenik Kristusu Kralju, nad 30 m visok kip! Ogromni tisoči so prisostvovali odkritju spomenika, med njimi 50 škofov in brazilski predsednik z ministri. Luč v kipu pa je brezžično prižgal iz Rima učenjak in iznajditelj Marconi.

Se so drzni mornarji

Trije sportniki so pred letom dni odrinili iz Glasgowa na škotskem s 17 m dolgo jahto na jadra, napravili 20.000 milj (morska milja ima 1.852 m) morske poti in se ustavili na Fidžih vzhodno od Avstralije. Pot okoli sveta pa mislijo nadaljevati.

LJUDSKA POSOJILNICA

Ljubljana, Miklošičeva c. 6 (v lastni palači)

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

obrestuje hranilne vloge
po najugodnejši obrestni
meri ter brez vsakega od-
bitka. Tudi rentni davek
plačuje posojilnica sama.

**Hranilne vloge znašajo nad
180 milijonov dinarjev!**

EDINI
SLOVENSKI
ZAVOD
BREZ
TUJEGA
KAPITALA
JE

V lastni
novi palači na
vogalu
Miklošičeve in
Masarykove
ceste poleg
kolodvora.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA LJUBLJANA

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske prideleke, žito in krmo.
  2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
  3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
  4. Vzajemna zavarovalnica jamči za posmrtninsko zavarovanje »Karitas«.
- Zastopniki v vseh mestih in farah.

